

راهنمای والدین در خود مراقبتی از کودک مبتلا به تشنج ناشی از تب

تشنج ناشی از تب چیست؟

تشنج‌ها امواجی از فعالیت‌های الکتریکی غیر طبیعی در مغز هستند که می‌توانند باعث بیهوش شدن شخص شوند و یا باعث ایجاد حرکت‌های ناخودآگاه غیر طبیعی شدید شوند. تب زای بودن به این معنی است که تب باعث ایجاد تشنج می‌شود. احتمال ایجاد تشنج تب خیز در کودکان 6 ماه تا 5 سال حدود 3٪ است و در اغلب کودکان مبتلا سابقه فامیلی چنین مسئله‌ای وجود دارد.

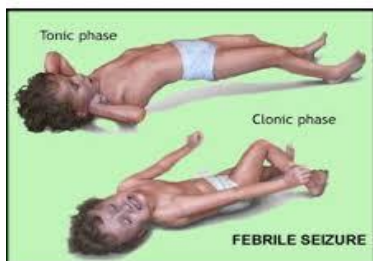

چگونه می‌توان متوجه تب در کودک شویم؟

برای ثابت کردن وجود تب و اندازه‌گیری آن برای کودک از ترمومتر (تب گیر) استفاده می‌کنیم. دقیق‌ترین روش برای اندازه‌گیری تب، روش مقعدی است اما از روش اندازه‌گیری زیر بغل هم می‌توانیم استفاده کنیم. درجه حرارت مقعدی بالاتر از 38 درجه سانتی‌گراد (یا درجه حرارت زیر بغل بیشتر از 37/5) تب محسوب می‌شود (اغلب در زمان بستری در بیمارستان تب به روش زیر بغلی اندازه‌گیری می‌شود).

علائم تشنج تب خیز چیست؟

در حین تشنج ناشی از تب کودک معمولاً بیهوش می‌شود (یعنی به یک نقطه خیره می‌شود و به سر و صدا و یا اتفاقات اطراف توجه نشان نمی‌دهد) و بدن کودک سفت و یا شل می‌شود و یا حرکات شدید در بازوها و پاها و یا لرزش صورت وجود دارد. تشنج‌های ناشی از تب معمولاً کمتر از 5 دقیقه طول می‌کشد. کودک بعد از پایان تشنج برای مدت کوتاهی گیج و یا خواب‌آلود است. بعضی از تشنج‌ها بیشتر از 15 دقیقه طول می‌کشد و بعد از یک تشنج طولانی کودک می‌تواند ضعف کوتاه مدت در دست‌ها و پاها داشته باشد.

در حین تشنج چه اقدامات کمکی باید انجام داد؟

- باید کودک را روی یک سمت بدن قرار دهید.
- چیزی در دهان کودک قرار ندهید و یا سعی نکنید جلوی حرکات کودک را بگیرید.
- دقت کنید تشنج برای چه مدتی ادامه پیدا می‌کند. اگر بیشتر از 5 دقیقه طول کشید به اورژانس (شماره تلفن 115) اطلاع دهید و درخواست کمک کنید.

آیا کودک نیاز به ویزیت پزشک و یا پرستار دارد؟

در اولین فرصت کودک را نزد پزشک و پرستار ببرید. آنها باید اطمینان پیدا کنند تب کودک شما به علت بیماری خطرناک ایجاد نشده است و ممکن است به انجام آزمایش‌های خون، ادرار و یا مایع نخاعی باشد.

تشنج تب خیز چگونه درمان می‌شود؟

اگر تشنج ناشی از تب خودبخود متوقف شود نیاز به درمان ندارد. اما اگر تشنج بیشتر از 15 دقیقه طول بکشد پزشک داروهای ضد تشنج جهت توقف تشنج تجویز می‌کند و کودک ممکن است درمان‌های دیگری نیاز داشته باشد.

• داروهای پایین آورنده تب جهت کاهش تب کودک.

• داروهای آنتی بیوتیک جهت درمان عفونت‌هایی که باعث تب کودک شده اند.

تجویز سرم جهت درمان کم آبی بدن کودک (بخصوص زمانی که عفونت باعث اسهال و استفراغ هم در کودک شده باشد)

آیا ممکن است تشنج تب خیز دیگری داشته باشد؟

بله احتمال آن وجود دارد. پس یک نوبت تشنج تب خیز شانس بیشتری جهت تکرار تشنج‌های مشابه را دارد. با هرگونه تبی که کودک در سال‌های بعدی زندگی داشته باشد 30٪ احتمال تکرار تشنج دارد. یعنی از هر 10 کودک 3 کودک مبتلا به تشنج می‌شوند.

جهت کاهش تب کودک در منزل داروهای تب بر مثل استامینوفن و پروفن توصیه می‌شود. هر دارویی باید با دستور پزشک مصرف شود و بخاطر داشته باشید که داروهای تب بر باعث کنترل تب و احساس بهتر در کودک می‌شود؛ اما عفونت را درمان نمی‌کند.

آیا تشنج تب خیز باعث آسیب مغز کودک می‌شود؟ خیر، یک تشنج تب خیز کوتاه مدت باعث آسیب مغز کودک نمی‌شود. همچنین تشنج تب خیز باعث ایجاد بیماری صرع (تشنج‌های بدون تب) در آینده نمی‌شود.

منبع: پرستاری کودکان ونگ

مشاور علمی: دکتر حمید رحیمی (فوق تخصص بیماری‌های عفونی کودکان)

واحد آموزش به بیمار